

Lojik Tasarım

Ders 13

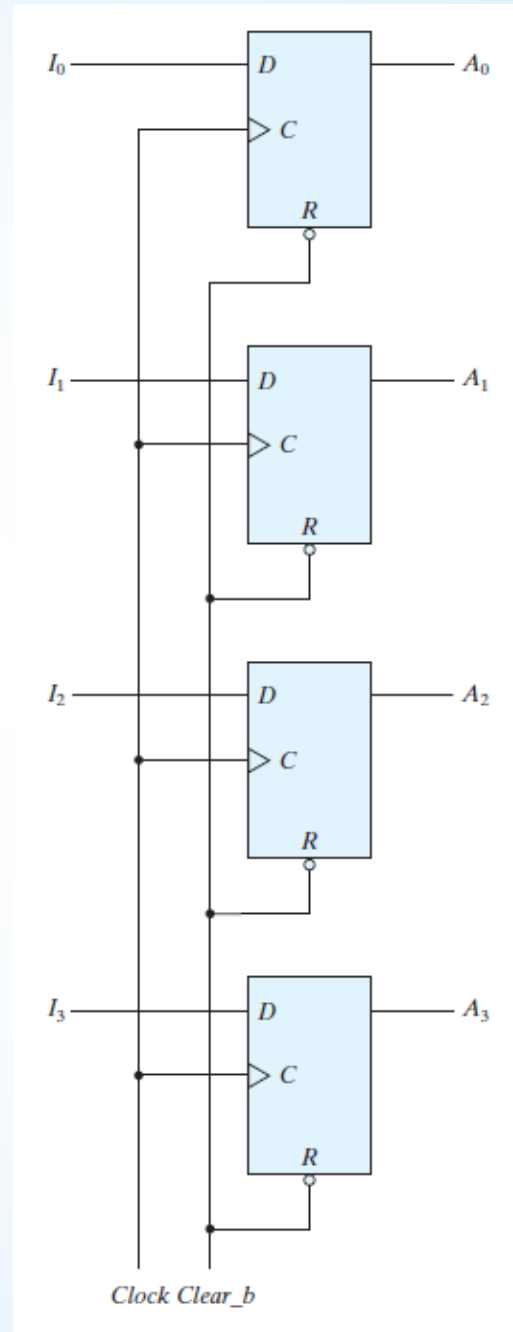
Kaynak:

M.M. Mano, M.D. Ciletti, "Digital Design with An Introduction to Verilog HDL"

Registers (Yazıcılar – Kaydediciler)

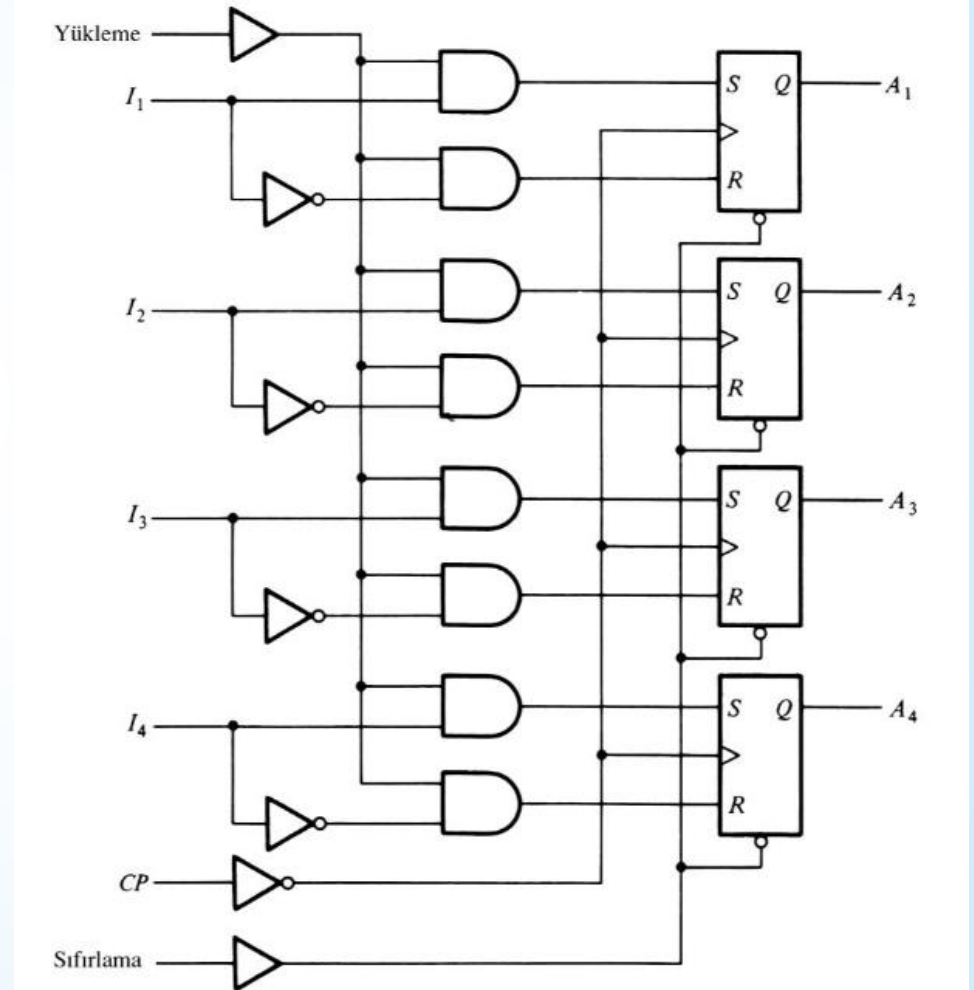
- İki yada daha fazla bitten oluşan bilgi yüklenebilen, RESET işareti verilene kadar veya yeni bir bilgi yüklenene kadar üzerindeki bilgiyi koruyabilen fonksiyonel yapılara register denir.
- Sayıcılar, durumları daha önceden belirlenen durumlara göre değişen registerlardır.
- n bitlik bir register n adet flip-floptan oluşur

4 bitlik register

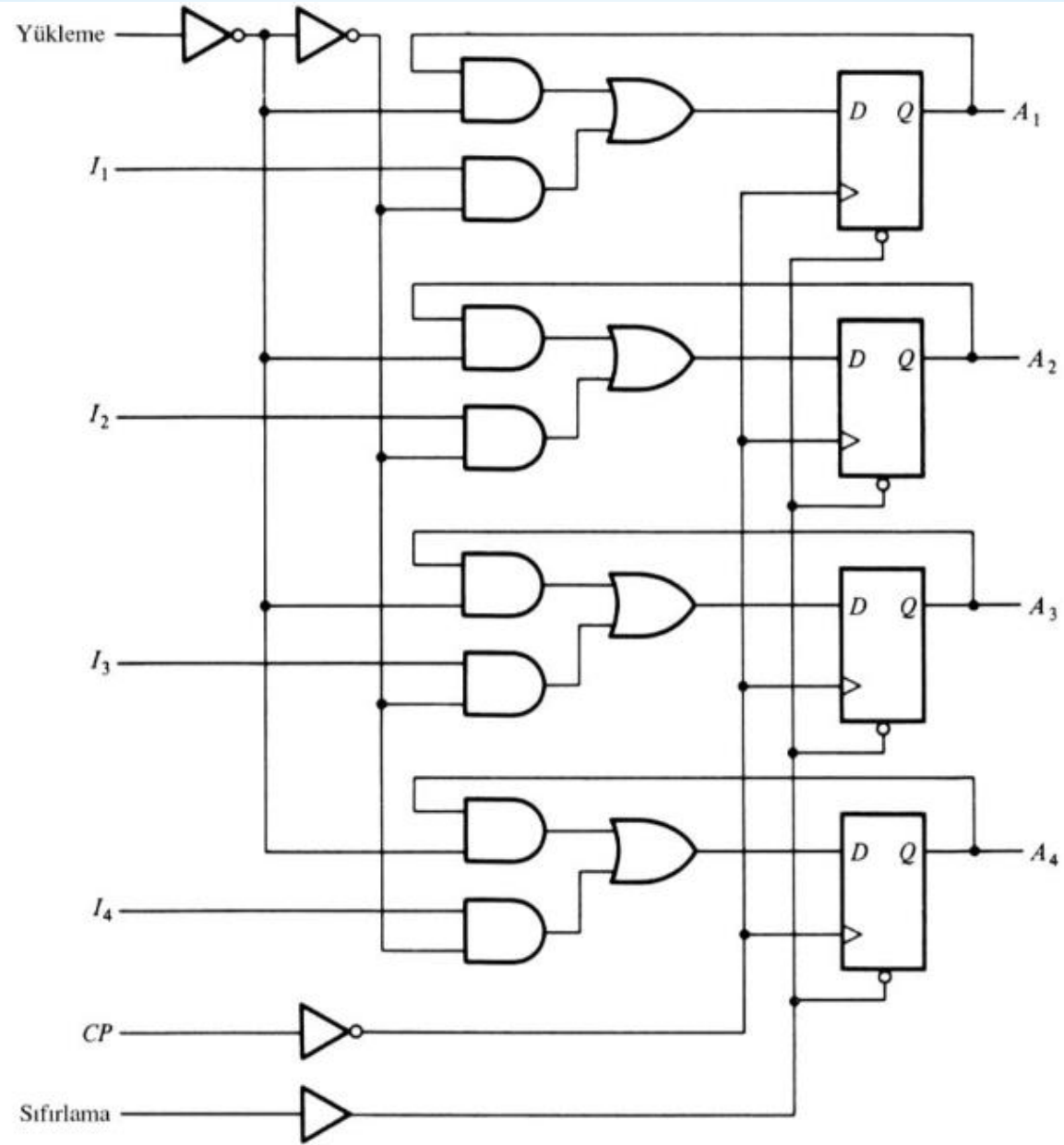
Paralel Yüklemeli Registerlar

- Sayısal bir sistemde sürekli bir saat palsi vardır
- Saat palsini VE'lemek yayılım gecikmesinden dolayı senkronizasyonu bozar
- Tampon kapılar yükü azaltmak için kullanılmıştır

ŞEKİL 7-2

Paralel yüklemeli 4 bitlik yazıcı

ŞEKİL 7-3

Paralel yüklemeli D flip-flopları kullanılan yazıcı

**Örnek
7-1**

Durum tablosu Şekil 7-5(a)'da verilen ardışıl devreyi tasarlayın.

Tabloda, A_1 ile A_2 flip-flopları, x girişi ve y de çıkışı göstermektedir. Sonraki durum ve çıkış bilgisi doğrudan tablo yardımıyla elde edilebilir:

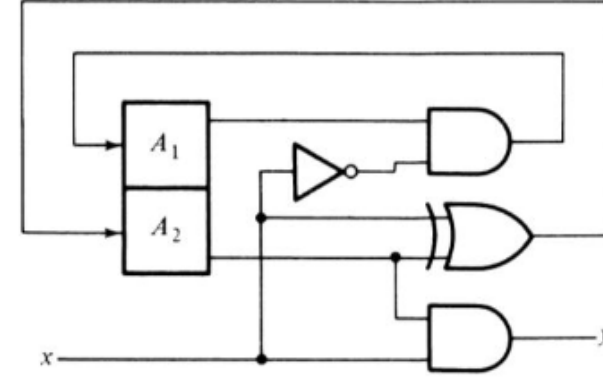
$$A_1(t+1) = \Sigma(4, 6)$$

$$A_2(t+1) = \Sigma(1, 2, 5, 6)$$

$$y(A_1, A_2, x) = \Sigma(3, 7)$$

Şimdiki durum		Giriş x	Sonraki durum		Çıkış y
A_1	A_2		A_1	A_2	
0	0	0	0	0	0
0	0	1	0	1	0
0	1	0	0	1	0
0	1	1	0	0	1
1	0	0	1	0	0
1	0	1	0	1	0
1	1	0	1	1	0
1	1	1	0	0	1

(a) Durum tablosu

(b) Lojik devre

ŞEKİL 7-5

Ardışıl devre uygulama örneği

Minterimlerdeki değişkenler A_1 ve A_2 'nin şimdiki durumlarıyla x girişidir. Sonraki durum ve çıkışa ilişkin fonksiyonlar diyagramlar kullanılarak aşağıdaki gibi basitleştirilebilir:

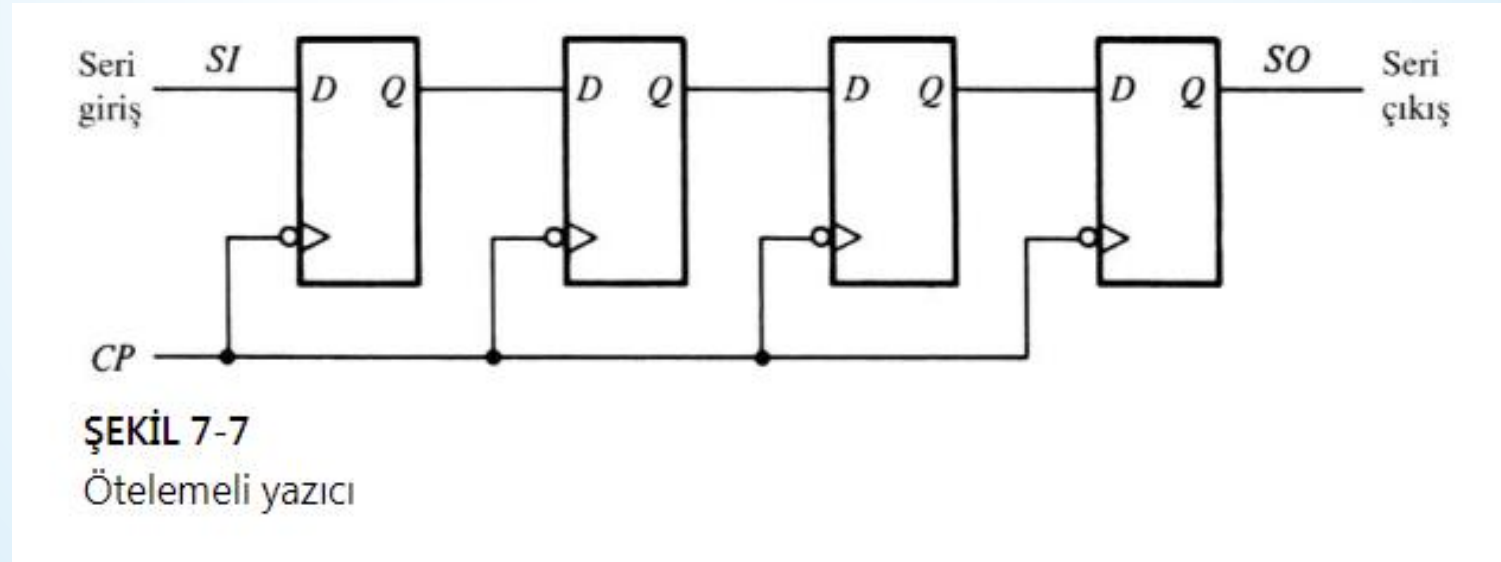
$$A_1(t+1) = A_1 x'$$

$$A_2(t+1) = A_2 \oplus x$$

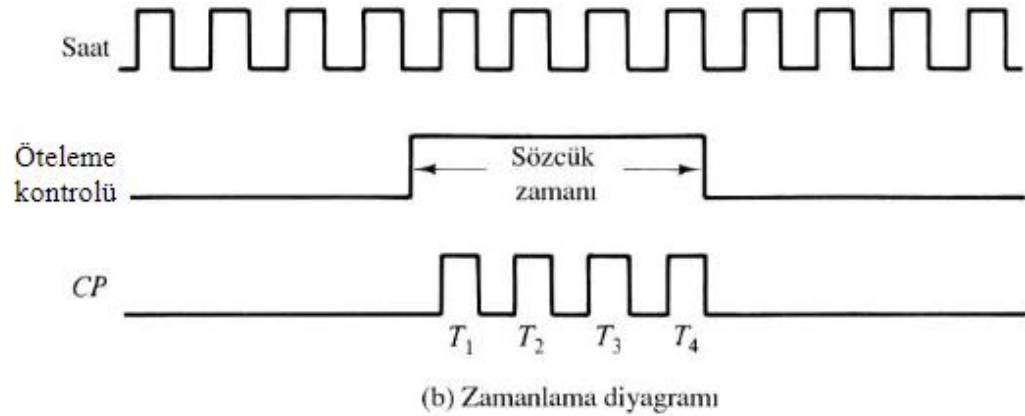
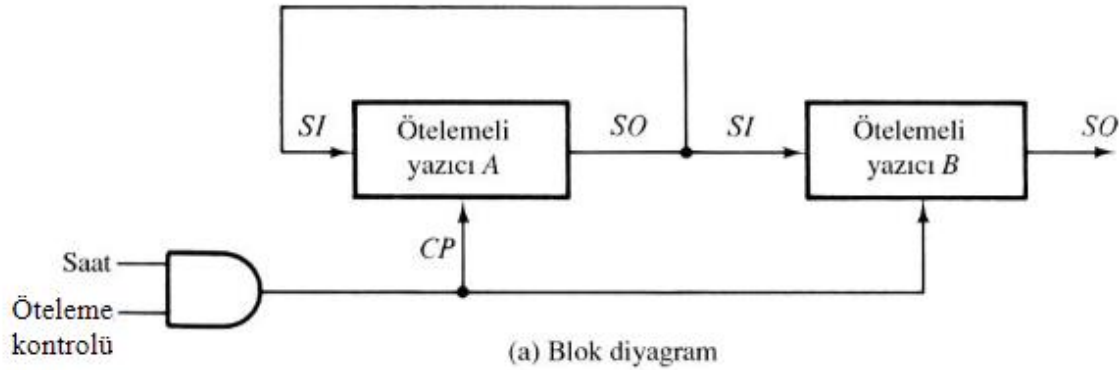
$$y = A_2 x$$

Shift Register (Ötelemeli – Kaydırmalı Yazıcılar)

- Register içerisindeki bilgini sağa – sola kaydırılması amacıyla kullanılır.
- Aşağıda sağa ötelemeli bir shift register devresi görülmektedir.

Seri veri transferi

ŞEKİL 7-8

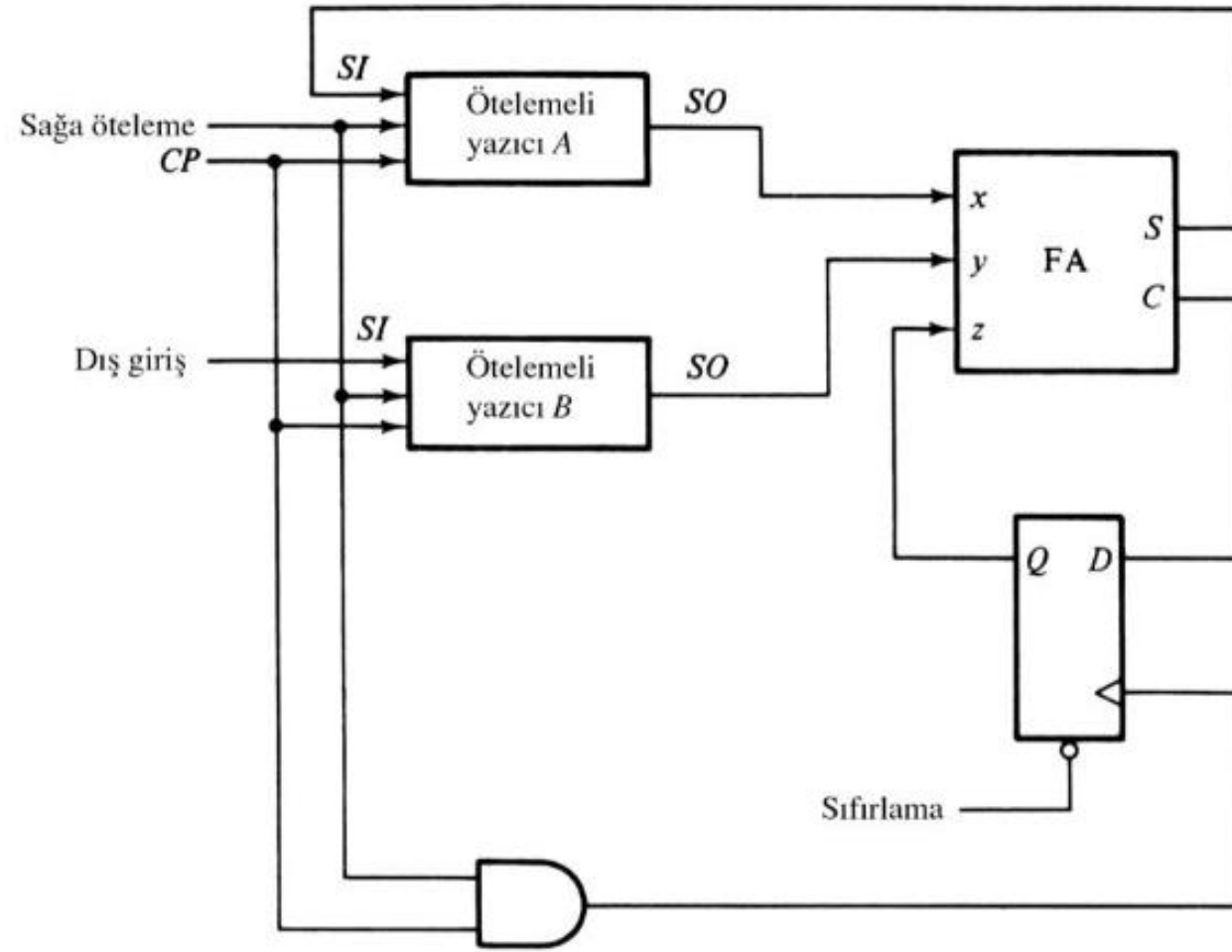
A'dan B yazıcısına seri transfer

TABLO 7-1
Seri Transfer Örneği

Zamanlama Darbesi	Ötelemeli Yazıcı A	Ötelemeli Yazıcı B	B'nin Seri Çıkışı
Başlangıç değeri	1 0 1 1	0 0 1 0	0
T_1 sonrası	1 1 0 1	1 0 0 1	1
T_2 sonrası	1 1 1 0	1 1 0 0	0
T_3 sonrası	0 1 1 1	0 1 1 0	0
T_4 sonrası	1 0 1 1	1 0 1 1	1

Seri Toplama

ŞEKİL 7-10
Seri toplayıcı

Soru: Bir seri toplayıcıyı JK tipi FF kullanarak tasarlayınız

State Table for Serial Adder

Present State	Inputs		Next State	Output	Flip-Flop Inputs	
	x	y			J_Q	K_Q
0	0	0	0	0	0	X
0	0	1	0	1	0	X
0	1	0	0	1	0	X
0	1	1	1	0	1	X
1	0	0	0	1	X	1
1	0	1	1	0	X	0
1	1	0	1	0	X	0
1	1	1	1	1	X	0

$$J_Q = xy$$

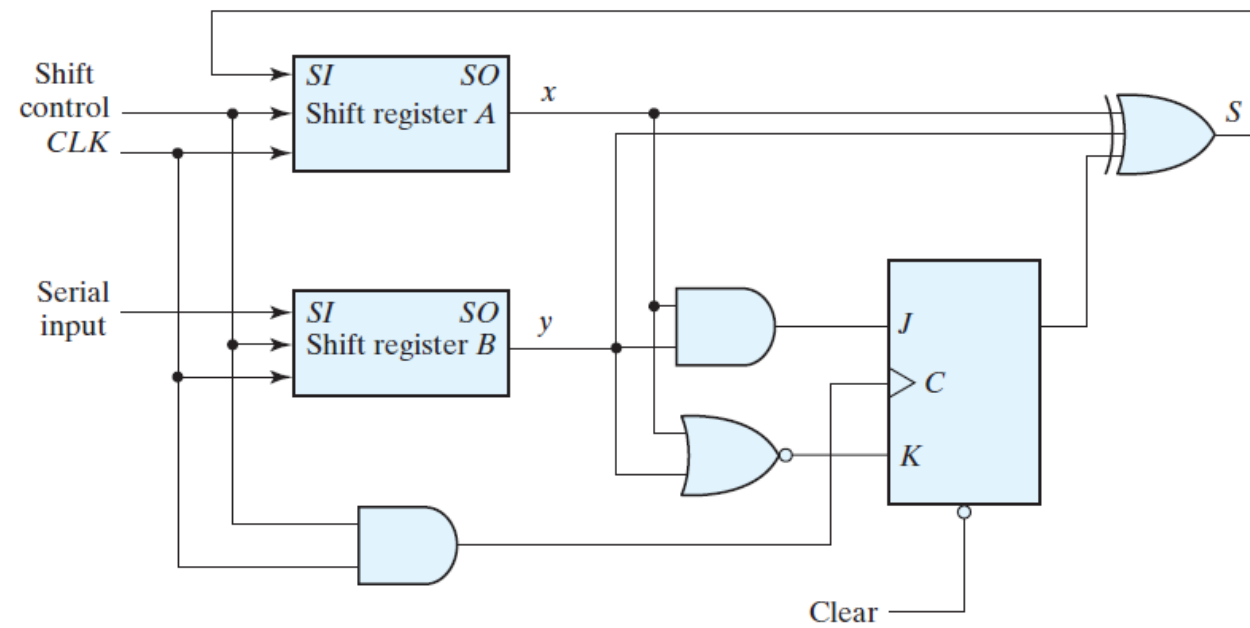
$$K_Q = x'y' = (x + y)'$$

$$S = x \oplus y \oplus Q$$

$$J_Q = xy$$

$$K_Q = x'y' = (x + y)'$$

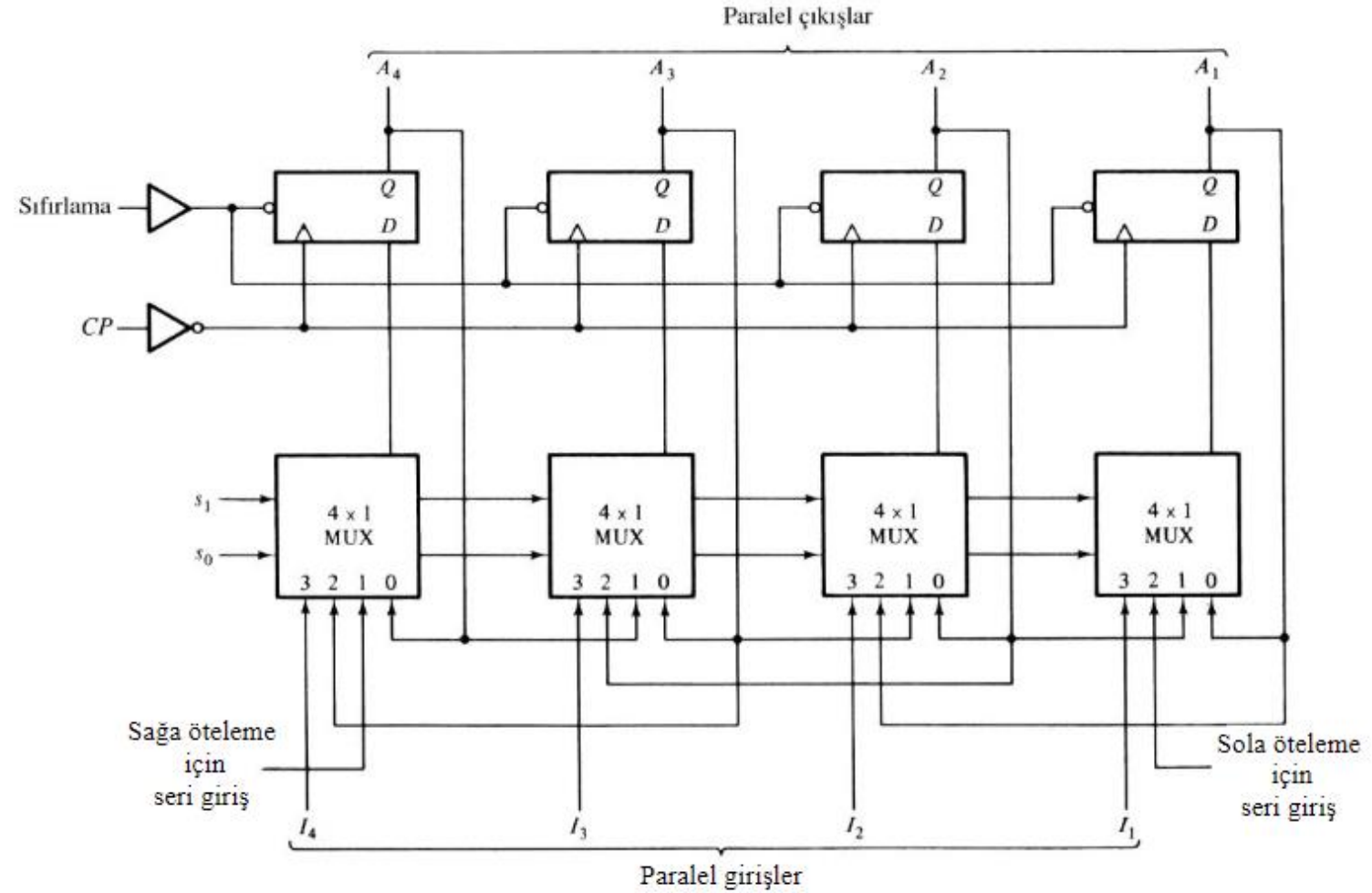
$$S = x \oplus y \oplus Q$$

FIGURE 6.6
Second form of serial adder

Çok Fonksiyonlu (Universal) Shift Register

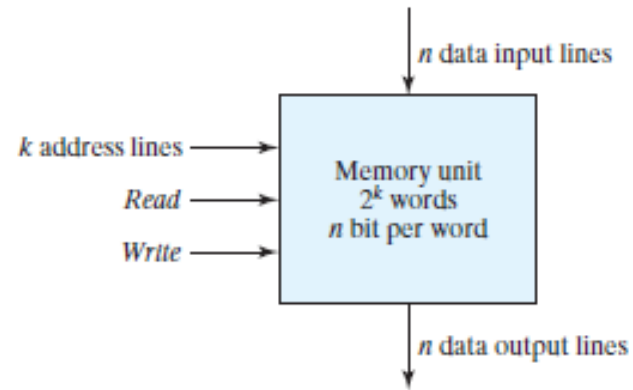
Mod Kontrol		Register İşlevi
S1	S0	
0	0	Değişim Yok
0	1	Sağa Öteleme
1	0	Sola Öteleme
1	1	Paralel Yükleme

ŞEKİL 7-9

Paralel yüklemeli 4 bitlik iki yönlü ötelemeli yazıcı

Hafıza Ünitesinin Blok Diyagramı

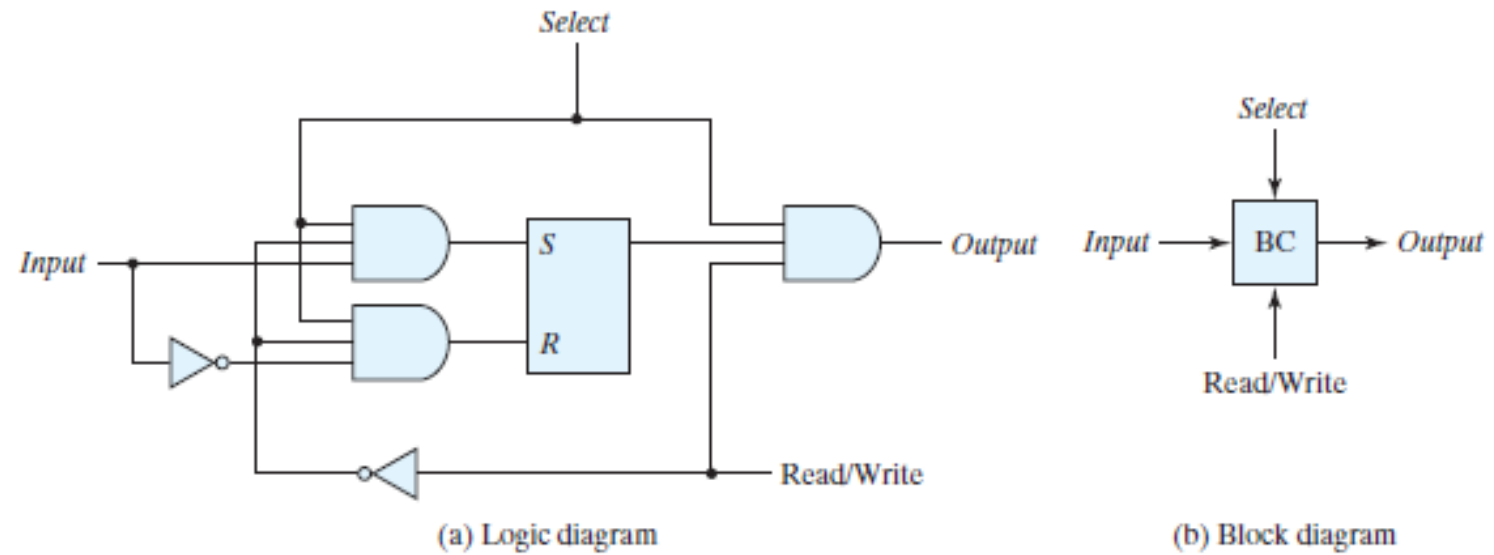

FIGURE 7.2
Block diagram of a memory unit

Memory address		Memory content
Binary	Decimal	
000000000	0	1011010101011101
000000001	1	1010101110001001
000000010	2	0000110101000110
	⋮	⋮
111111101	1021	1001110100010100
111111110	1022	0000110100011110
111111111	1023	1101111000100101

FIGURE 7.3
Contents of a 1024×16 memory

1 Bitlik Hafıza Hücresi

FIGURE 7.5
Memory cell

4x4 RAM Diyagramı

